

5303
10.02.2020

- 25376

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.02.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

15 Temmuz Darbe Girişiminin ardından ilan edilen OHAL KHK'leri ile on binlerce yurttaş mesleklerinden ihraç edilmiş ve başka kurumlarda çalışmalarına da izin verilmemiştir. Hâlihazırda her ne kadar KHK'ler ile ihraç devri kapanmış gibi gözükse de kişiler hakkında yürütülen istihbari soruşturmalar ve elde edilen bilgiler gerekçe gösterilerek kişilerin işlerine son verilmektedir. Bu duruma dair bir örnek yakın geçmişte yaşanmış olup Ankara Adliyesi'nde taşeron işçi olarak görev yapmakta iken 02.04.2018 tarihinden sonra sürekli işçi kadrosuna atanan S.E. hakkında yürütülen arşiv araştırması neticesinde elde edilen ailesine dair bulgular nedeniyle işine son verilmiştir. S.E. hakkında MİT Müsteşarlığı tarafından yazılan yazıda S.E.'nin kardeşi H.S.E.'nin PKK/KCK yanlısı bir şahıs olarak tanınması ve KHK ile görevinden ihraç edilmiş olması, diğer kardeşi M.O.E.'nin 2015 yılında tutuklanıp 2017 yılında tahliye edilmiş olması, yine M.O.E.'nin kızları D.E. ile Ü.E.'nin bir eylemde gözaltına alınıp tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılması hususu bildirilmiş ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48 ile TCK'nin 53 üncü maddeleri gerekçe gösterilerek Ankara Adliyesindeki görevine son verilmesi hususu Adalet Bakanlığı'na arz edilmiş ve işine son verilmiştir. Evli ve dört çocuk annesi olan S.E.'nin işine son verilme gerekçesi yalnızca ailesine yönelik iddialardan ibarettir. Kaldı ki ailesine yönelik iddiaların bir an için gerçek olduğu düşünülse dahi ailesindeki şahısların durumu ile S.E.'nin bir ilgisi olmadığı, söz konusu raporlarda da açıkça yer almıştır ve bu durum açıkça cezaların şahsiliği ilkesine aykırıdır. S.E. hakkında açılmış herhangi bir dava olmadığı gibi işi ile ilgili hakkında yürütülen bir soruşturma da bulunmamaktadır. Anayasa, ceza yasaları ve

devlet memurlarının çalışmasına dair yasal mevzuatta da kişinin ailesindeki kişilerin işlemiş oldukları suçlar gerekçesiyle memur olamayacağı, kamuda görev yapamayacağına bir hüküm bulunmadığı gibi böylesi bir durum insan haklarına, evrensel hukuk normlarına ve en önemlisi cezaların şahsiliği ilkesine aykırıdır. S.E. kendisine ait olmayan bir isnatla karşı karşıya olduğu halde ve bu durum MİT raporlarında ve Bakanlığınız ile yapılan yazışmalarda açıkça belirtildiği halde, neden S.E.'nin görevine son verildiği anlaşılır değildir. Üstelik S.E. savunması dahi alınmaksızın işten çıkarılmıştır. Ayrıca MİT tarafından tutulan raporda yer alan akrabalık ilişkileri de yanlış bir şekilde aktarılmış olup S.E.'nin birinci dereceden akrabaları olarak lanse edilen kişiler birinci dereceden akrabaları da değildir. Ancak bu durum; kişilerin aidiyetlerine, akrabalık ilişkilerine, doğdukları coğrafyaya göre kamuda görevlendirilip görevlendirilmeyeceklerini göstermesi bakımından dikkate değerdir. Anayasa Mahkemesi'nin 2019/65 K. sayılı kararında "Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda devlet memurluğuna atanmada esas alınacak kişisel veri niteliğindeki bilgilerin alınmasına, kullanılmasına ve işlenmesine yönelik güvenceler ve temel ilkeler kanunla belirlenmeksizin bunların alınmasına ve kullanılmasına izin verilmesi Anayasa'nın 13., 20. ve 128. maddeleriyle bağdaşmamaktadır." şeklinde hüküm kurulmuş olup, S.E.'nin akrabaları arasındaki bilgilerin kullanılması suretiyle işine son verilmesi kişisel verilerinin de güvence altında olmadığını göstermesi bakımından önemlidir. Bu bağlamda S.E.'nin işten çıkarılması, ülkedeki diğer yurttaşların da kendi düşünceleri haricinde akrabalık bağı olanların faaliyetleri yahut muhalif düşüncede olmaları gerekçesiyle işten çıkarılmaları kaygısını doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- S.E.'nin Ankara Adliyesindeki görevine son verilmesine dair karara bir dahliniz var mıdır?
- 2- Halihazırda kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan tüm personel hakkında kişisel veriler ne şekilde toplanmakta ve bu veriler nerede saklanmaktadır?
- 3- Halihazırda kaç kişi hakkında veri toplama işlemi neticelenmiştir?
- 4- Kişiler hakkında veri toplanması ve bu verilerin aleyhe kullanılması Anayasaya aykırı değil mi?
- 5- Halihazırda S.E. örneğinde olduğu gibi akrabalık bağı nedeniyle kaç kişinin görevine son verilmiştir?
- 6- S.E.'nin kendisinin yürüttüğü iş akdine aykırı bir davranışı yahut sadakat yükümlülüğünü zedeleyen bir tavrı olmuş mudur? S.E.'nin işine son verilmesine ilişkin yazıda S.E.'nin kendisinden kaynaklanan bir duruma yer verilmediğinden hareketle neden S.E.'nin akrabalık bağları gerekçe gösterilerek işine son verilmiştir? Bu durum cezaların şahsiliği ilkesine aykırı değil mi?
- 7- S.E.'nin akrabalarının düşünceleri, muhalif duruşları neden S.E.'ye uyarlanmıştır? S.E. hakkında açılmış bir dava dahi olmadığı halde neden akrabaları hakkında açılan davalar S.E.'ye mal edilmiştir?
- 8- S.E. hakkında görevinden ötürü açılmış bir soruşturma olmaması bağlamında neden S.E. işten çıkarılarak cezalandırılıyor?

- 9- Kişilerin akrabaları hakkında dava açılması kişinin de suçlu olduğu anlamına mı geliyor? Bu masumiyet karinesine, Anayasa'ya ve yasalara aykırı değil mi?
- 10- TCK'ye göre bir kişinin işlediği suç tüm ailesini mi kapsıyor?
- 11- Suç, aile bireylerinden birbirlerine nasıl sirayet edebiliyor? Bakanlığınız bu kanıya nasıl varmıştır?
- 12- Devlet Memurları Kanununda akrabaları hakkında dava açılmış olması, akrabalarının yargılanıyor olması devlet memuru olmaya aykırıdır şeklinde gizli bir hüküm mü var?
- 13- Yurttaşların kişisel verileri neden güvende değil? Bu veriler neden sürekli paylaşımına açık tutuluyor ve tehdit unsuru olarak kullanılıyor?
- 14- Hakkında hiçbir adli ve idari soruşturma bulunmayan S.E.'nin görevine son verilmesindeki amaç ve kamu yararı nedir? İdari tasarrufların amaca bağlı ve kamu yararı barındırması gerekmiyor mu?
- 15- S.E. hakkında yapılan hukuka aykırı idari işlemin iptali ve S.E.nin işine dönmesi sağlanacak mıdır?
- 16- Akrabalık bağı gibi unsurların gerekçe gösterilmesi suretiyle işten çıkarmalar KHK ile ihraçların yeni boyutu mudur?
- 17- Bu tür işten çıkarmalar ile iktidar yandaşlarına kadrolar açılması mı amaçlanmaktadır?